

Ratkaisuja jätevesihuoltoon

Jätevesiasiat hallinnassa Halliloiden mökillä

- Kyllä tämä on siisti ja hajuton, eikä karpäsistä ole mitään haittaa, toisin kuin oli ennen tätä, kehuu Veikko Hallila kompostikäymäläänsä.

Sirkka ja Veikko Hallilan kesämökillä Roineen rannalla on käytetty kompostikäymälää kuuden vuoden ajan. Veikko on nikkaroinut ja Sirkka sisustanut huussista niin tyylikkään, että se sijoittui pronssille Huussiseururan Äänestä kaunein huussi –kilpailussa toissa vuonna.

Paitsi miellyttävä käyttää, kompostikäymälää on myös edullista ja helppoa huoltaa.

– Keväällä sain taas kottikärryllisen kompostia ja vein sen jälkikompostoitumaan kasvimaan reunaan. Se hyödynnetään lannoitteena sitten vuoden päästä. Kuiviketta meillä kuluu kaksi säkistä vuodessa, kertoo Veikko Hallila.

Ylimääräinen neste kulkee säiliöstä letkua pitkin kanisteriin, joka tarvitsee vaihtaa muutaman kerran vuodessa. Täyttä kanisteria ”vanhennetaan” vuoden ajan, jolloin suotoneste hygienisoituu ja sen voi hyödyntää kastelulannoitteena. Laimennussuhde veteen on 1:10.

Halliloiden mökillä tulee pesuvesiä saunasta ja astioiden pesusta. Vesi tulee pumpulla järvestä. Koska mökki on järven rannalla jyrkässä rinteessä ja käytössä on pumppuvesi, täytyy pesuvesille olla asianmukainen käsittelyjärjestelmä, kuten esimerkiksi harmaavesisuodatin. Sellaista Hallilat ovatkin jo kaavailleet ja aikovat sijoittaa sen tänä kesänä saunan ja tiskipaikan välille maastoon. Laitteen suodattimet vaihdetaan kesämökkikäytössä vuosittain. Käytetyt suodattimet palautuvat ravinteineen luontoon kompostoitumisen kautta.

Roineen ranta pysyy jatkossakin kirkkaana, ainakin jos se Halliloista on kiinni.

Vessavesi käy kalliiksi

Jätevesien käsittely maksaa aina, jos käytössä on kantovettä modernimpi talousvesi. Kantoveden varassa elävät saavat imeyttää vähäiset pesuvedensä maaperään, jos valumavaaraa vesistöön tai kaivon ei ole.

Kunnan viemäriverkostoon kuuluva nelihenkinen perhe maksaa jätevedestään noin 300 euroa vuodessa. Haja-asutusalueella asuvan kustannukset riippuvat siitä, minkälaisen järjestelmän asukas tontilleen valitsee.

Taloudellisesti ajatteleva kiinteistön omistaja ratkaisee jätevesiasiansa kuivakäymälällä ja harmaiden vesien käsittelyjärjestelmällä. Loka-auton säännöllisiä käyntejä ei tarvita, koska käymälän komposti, mahdollisesti erikseen eroteltu virtsa sekä harmaiden vesien käsittelystä jäävät suodattimet ovat kaikki hyödynnettävissä omalla tontilla. Mahdollisen saostuskaivon liete tarvitsee edelleen loka-auton, mutta käynnit harvenevat. Lisäksi vesilasku pienenee 40 eurolla vuodessa.

Kuivakäymälä yhdistettynä harmaiden vesien käsittelyyn on edullisin, varmatoimisin ja ympäristöystävällisin ratkaisu haja-asutusalueen jätevesien käsittelyyn. Jätevesijärjestelmien hintavertailu on esitetty oheisessa taulukossa.

Kuivavessa sopii myös omakotitaloon

Kuivakäymälä sopii asuntoon kuin asuntoon, koska vessassa on aina paikka ilmastointiputkelle. Kuivakäymälä on itse asiassa vesivessaa hajuttomampi, koska putki kulkee jätetilasta katolle ja vie käyttökerran jälkeiset hajut sitä kautta ulos. Vesivessasahan hajut nousevat suoraan käyttäjän ohi huoneilmaan kohti katossa olevaa reikää.

Markkinoilla on useita erilaisia vessoja, jotka soveltuvat sisään hienoimpaankin kylpyhuoneeseen. Pytty on hyvin pieni, jos kompostisäiliö voidaan rakentaa lattian alapuolelle. Näissä järjestelmissä tyhjennysväli voi olla jopa vuosia.

Lattian päälle sijoitettavia pönttöjä on eri kokoisia ja -hintaisia riippuen käymälän toimintaperiaatteesta. Ostajan onkin hyvä miettiä valmiiksi, kuinka paljon vessaa käytetään ja miten usein sitä halutaan tyhjentää sekä tietysti, kuinka paljon se saa maksaa. Polttavat sähkövessat ovat kalleimpia. Niissä jätteenä jää pelkkää tuhkaa.

Kompostoivissa kuivakäymälöissä pönttöön lisätään kuiviketta, joka parantaa jätettä hajottavien pieneliöiden työskentelyoloja. Suurin osa jätöksistä haihtuu lämpönä ilmaan ja tyhjennettäväksi jää kompostia. Tämä sopii hyvin istutusten tai puutarhan lannoitteeksi, varsinkin, jos sitä on jälkikompostoitu vuoden ajan. Tyhjennysväli on parhaimmillaan jopa useita kuukausia.

Pesuvesille oma järjestelmä

Jätevesiasetuksen vaatimuksista valtaosa täyttyy jo kuivakäymälän hankinnalla ja fosfaatittomia pesuaineita käyttämällä. Erityisesti virtsan tyyppi, jota on hankala poistaa puhdistamoilla, jää lannoitteeksi omalle tontille kuivavessan tai erottelun kautta.

Kuivakäymälän kaveriksi tarvitaan kuitenkin harmaiden vesien käsittelyjärjestelmä. Se huolehtii pesuvesien fosforin ja orgaanisen aineen (joka kuluttaa happea vesistöä) poistosta. Pesuvedet voidaan johtaa maaperään saostukaivojen, harmaavesisuodattimen tai moduulisuodattimen jälkeen. Järjestelmä valitaan tontin olosuhteiden, syntyvien jätevesien, asukasmäärän ja asukkaiden toiveiden mukaan.

Mökille tai satunnaisesti käytettyyn kiinteistöön sopiva ratkaisu on harmaavesisuodatin. Markkinoilla on muutama malli, joiden hankinta- ja käyttökustannuksia vertailemalla löytää itselleen parhaan ratkaisun. Käyttökuluja tulee suodatusmateriaalin vaihdosta.

Vakituksessa käytössä olevaan omakotitaloon imeytyskenttä (läpäisevät maaperät, ei pohjavesialueella) tai moduulisuodattimet tulevat edullisemmiksi kuin harmaavesisuodattimet. Ne ovat myös helppohoitoisia – kunhan huolehtii siitä, ettei johda viemäreihin muuta kuin pesuvesiä. Roskat, huonosti maatuvat ruoantähteet ja hiukset tukkivat järjestelmän helposti jo hajulukon kohdalta. Tämä pätee kyllä myös kunnalliseen jätevesihuoltoon kuuluvia. Suihkukaivojen kanteen hankittavat verkot ja pesuallaiden roskasuodattimet sekä niiden säännöllinen tyhjentäminen biojäteastiaan säästää isommalta puhdistusoperaatiolta.

Marja-Liisa Suomalainen

Kuvat ja tekstit

(KUVA_kompostikaymala_istuin)

Halliloilla on hyviä kokemuksia kompostikäymälästään. Huussin sisällä on viihtyisää ja raikas ilma.

(KUVA_tyhjennyspuoli_1)

Kompostia tyhjennetään alaosastaan säiliön luukusta. Kaikkea sisältöä ei poisteta kerralla, jotta kompostoituminen ei pysähdy.

(KUVA_huussi sisalta2)

Halliloiden huussissa on myös kaunis ja helppo käsienvesipaikka. Vesi tulee järvestä hanan avauksella. Lämminvesihana on paikalla kierrätyksen vuoksi.

(KUVA_huussi_ulkoa)

Kaunis ja hyvin hoidettu huussi tekee välttämättömästä tarpeiden teosta huoletonta myös mökillä.